

2. *Nepeta pannonica* L.

Kocúrnik panónsky

Nepeta pannonica L. Sp. Pl. ed. 1, p. 570, 1753.

Trváca bylina. Stonka priama, spravidla v hornej časti rozkonárená, štvorhranná, 50–120 cm vysoká, ± holá, niekedy hore až do súkvetia ocelovomodrá a riedko páperistá. Dolné listy krátko stopkaté, horné sediace, podlhovasté, elipsovité až vajcovito kopijovité, na báze srdcovité, na okraji jemne vrúbkované až vrúbkovo pílkovité, (2–)3–6(–10)×1,5–3(–4) cm veľké, na rube svetlé, riedko páperisté, lysavejúce, so sediacyimi žliazkami. Dolné listene tvaru menších listov, horné, rovnako ako listence čiarkovité až čiarkovito kopijovité, 2–3 mm dlhé. Súkvetie spravidla metlina paklasov, zriedkavo jednoduchý paklas. Kvety stopkaté, gynodimorfne v oddialených prerušovaných papraslenoch so stopkatými vrcholíkmi. Kalich rúrkovito zvončekovitý, 4–6 mm dlhý, krátko bielo odstávajúco chlpatý, zuby kalicha kopijovité až šidlovité, horné zuby kalicha rovnako dlhé ako dolné (1–2 mm). Koruna 6–8(–10) mm dlhá, bledo modrofialová alebo biela, rúrka koruny zohnutá, vpredu vydutá, horný pysk koruny dvojlaločný, laloky vajcovité, na okrajoch nahor vyhnuté, stredný lalok dolného pysku koruny vrúbkovaný, tmavo purpurovo bodkovaný, chlpatý. Tyčinky holé, peľnice fialové. Tvrdky elipsoidné, ± 2 mm dlhé, hnedé, výrazne bradavičnaté.

Chromozóm y: $2n = 18$, okr. 26b, Primovce, vrch Hôrka (Uhríkovi in Májovský et al. Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comenianae, Bot. 22: 13, 1974).

Nomenklatoricko-taxonomická poznamka. Tento taxón sa v literatúre uvádza pod menami *Nepeta nuda* L., *N. pannonica* L., prípadne *N. pannonica* Jacq. Zdrojom nomenklatorických nejasností je skutočnosť, že Liné (Sp. Pl. ed. 1, p. 570, 571, 1753) opísal druhy *N. pannonica* L., *N. violacea* L. a *N. nuda* L. Stručné diagnózy neumožňujú bližšie identifikovať konkrétne taxóny a všetky tri s veľkou pravdepodobnosťou zahŕňajú čiastkovú variabilitu populácií od juhozápadnej Európy až do stredného Ruska. Záverom diagnóz Liné pri *N. pannonica* uvádza rozšírenie „habitat in Pannonia“, pri ďalších dvoch „habitat in Hispania“. Na túto skutočnosť poukázal už Willdenov (Spec. Pl. III, 1, p. 51, 1800), ktorý pre *N. pannonica* L. uvádza areál „Austria, Pannonia, Sibiria“ a pre *N. nuda* L. „Helvetia, Hispania“. Napriek tomu monograf čeľade Bentham (Lab. Gen. Sp. p. 486, 1834) považuje ako dubiálne rastliny označené *N. pannonica* a *N. violacea* a za správne považuje meno *N. nuda* L. Jacquin (Fl. Austr. II., tab. 18, p. 129, 1774) uviedol druhy *N. nuda* i *N. pannonica* s konkrétnym vymedzením. A. Kerner (1874: 213, 214) sa rovnako nazdával, že je správne rozlišovať obidva taxóny, ale v Jacquinovom poňatí a označovať teda panónske populácie názvom *N. pannonica* Jacq. Táto problematika nie je dodnes jednoznačne vyriešená, dotýka sa jej aj Domín (1935a: 205) a mnohí ďalší. Väčšina súčasných flórových diel uvádza uvedený taxón pod menom *N. pannonica* L., s výnimkou Turnera in Tutin (Fl. Eur. 3, p. 160, 1972), ktorý populácie